

som kras Modstander af dem, kan høste Fordel af den Stemmesplittelse, der fremkommer i første Omgang.

Vi have fra Mindretallets Side ønsket denne Bestemmelse indført i Grundloven, fordi vi tillægge den overmaade megen Vægt. Man har fra Flertallets Side erklæret, at man vilde tage den under Overvejelse ved Valgloven. Vi have imidlertid anset det for rigtigt at opstille et Ændringsforslag til Grundlovsforslaget allerede her ved 2den Behandling. Ordføreren kom ikke nærmere ind paa Spørgsmaalet, idet han vilde vente, til jeg havde udtalt mig. Jeg skal paa samme Maade sige, at jeg vil vente med at udtale mig nærmere herom, indtil den højtærede Konseilspræsident har udtalt sig om dette Spørgsmaal.

Om det Mindretalsstandpunkt, som er udtrykt ved det ærede Medlem for Københavns Amts 1ste Valgkreds (Ellinger), skal jeg paa Sagens nuværende Standpunkt ikke udtale mig, men afvente, hvad det ærede Medlem vil sige. Dog vil jeg bemærke, at hans Ændringsforslag om Indførelse af Forholdstalsvalgmaaden i Grundloven ikke stemmer med, hvad han bebudede ved Sagens første Behandling. Da bebudede det ærede Medlem for Københavns Amts 1ste Valgkreds kun den negative Ændring, at sidste Linie i Grundlovens nuværende § 32 skulde udgaa, saa at Muligheden for ved Valgloven uden Grundlovsændring at faa indført Forholdstalsvalg blev holdt aaben. Men da dette Mindretal ikke har kunnet nøjes med at foreslå, hvad han i Efteraaret bebudede, tillader jeg mig ikke at tillægge hans nuværende Ændringsforslag anden Interesse end den: at være et Forsøg paa at faa rejst en Debat derom af rent akademisk Natur. Det ærede Mindretals Stilling til Sagen vil først foreligge til tredie Behandling. Naar vi da klart og bestemt ved, hvad Højre vil i denne Sag, vil Tiden først være kommen til en praktisk politisk Debat om denne Sag.

Hermed skal jeg anbefale det høje Ting at slutte sig til det Ændringsforslag, som de ærede Medlemmer for Københavns 9de Valgkreds (Hørdum), Holbæk (Fogtmann), Ringsted (Zahle) og jeg selv har stillet, idet jeg i øvrigt opfordrer til at slutte sig til Flertallets Indstilling.

Fogtmann: Under Forhandlingerne i Udvalget har det vist sig, hvad der var at vente efter Sagens Stilling ved 1ste Behandling, at det ærede Medlem for Sorø Amts 1ste Valgkreds (Zahle) og jeg have

kunnet gaa sammen med det Mindretal, hvis Ordfører nu talte, og det baade i reel og formel Henseende. Naar jeg har forlangt Ordet, er det derfor kun for at gøre nogle supplerende Bemærkninger. Jeg er ellers fuldt ud enig med det ærede Medlem for Københavns 5te Valgkreds (Borgbjerg).

Det er sikkert, at naar vi her stille et Forslag, som hele Udvalget med Undertagelse af et enkelt Medlem er enig om at anbefale Tinget at gaa ind paa, er det ikke uden Betænkelighed for mig at gaa med dertil. Og jeg maa sige, at naar jeg i denne Sag har strakt mig saa vidt, som jeg har gjort, i Forhold til mine principale Anskuelser paa dette Punkt, er det, fordi Tilstanden nu er bleven saa utaaelig og unaturlig lige overfor en retfærdig Ordning og god parlamentarisk Praksis, at jeg havde Følelsen af, at denne Tilstand kunde ikke opretholdes, og at enhver, som ikke bidrog sit til at yderste Evne at ændre dette Forhold, paadrog sig et større Ansvar, end jeg ønskede at bære.

Vi have søgt baade her og ude omkring i Landet og i Udvalget at skaffe den Betragtning Rum, at vi kunde gøre den Forandring i Grundloven at sætte Valgkredsenes Forholdstal noget højere. Det er, som fremhævet saa mange Gange, en Indrømmelse fra vor Side, at Medlemstallet ikke behøvede at stige i saa høj Grad, som det vilde komme til, naar vi skulle fastholde Forholdstallet 1:16,000. Men længere bort fra den nuværende Grundlovsbestemmelse har det paa ingen Maade været vort Ønske at komme. Imidlertid er det ganske vist, at naar der ellers i alle andre Henseender kan opnåas en rimelig og retfærdig Ordning, er det for lidt at hænge sig fast i, naar Talen er om at raade Bod paa, hvad man virkelig kan kalde en Nødstilstand. Det har derfor fra vor Side været antydet, og det viser sig nu at være Tilfældet, at vi kunde gaa nærmere over til den Stilling, Flertallet her i Salen har indtaget, nemlig det at ordne Sagen ved en mere gennemgribende Grundlovsforandring. Det har været en Del lettere for os, efter at der i Udvalget er fremkommet Antydninger af, at man dog kunde give et vist Spillerum for Kredsenes Antal, saa man ikke behøver absolut at fastslaa et Tal, der skulde være fikseret saa længe, indtil hele Lovgivningsmagten atter enedes om at faa en Grundlovsændring. Da dette Forslag er fremkommet fra Udvalgets Side og har fundet Tilslutning hos Regeringen, har det